

بررسی تجربه سایر کشورها در زمینه بیمه اعتبار داخلی

نویسندگان: سید علی رضا بی نظیر - سید امیر حسین شجاعی - محمد صفی پرست - حمید حاتمی

- کارشناس ارشد علوم اقتصاد، دانشکده اقتصاد، دانشگاه تهران
- کارشناس بیمه گروه مپنا، دانشجوی کارشناسی ارشد اکچوئری، دانشکده بیمه اکو، دانشگاه علامه طباطبایی
- کارشناس طرح و برنامه پژوهشکده بیمه، فارغ‌التحصیل مدیریت بیمه اکو، دانشگاه علامه طباطبایی
- کارشناس ارشد اکچوئری، دانشکده بیمه اکو، دانشگاه علامه طباطبایی

چکیده

این مقاله بر گرفته از طرح تحقیقاتی در زمینه ارائه راهکارهای مناسب جهت گسترش بیمه‌های اعتباری در ایران است که نگارندگان این مقاله به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارائه کرده‌اند. در این مقاله پس از اشاره‌ای مختصر در ارتباط با وضعیت بیمه‌های اعتباری در ایران، با بررسی اجمالی و گذرا بر تجربیات دیگر کشورها و شرکت‌های بزرگ بیمه در سطح جهان در زمینه بیمه‌های اعتباری، به ارائه پیشنهادهای در راستای توسعه این شفافه از صنعت بیمه ایران پرداخته خواهد شد. در واقع بهره‌گیری از تجربیات دیگر کشورها همچون انگلستان، ژاپن و هند و همچنین شرکت‌های بزرگ موجود در جهان که به صورت تفصیلی در این شفافه از بیمه فعالیت می‌کنند راه‌گشای توسعه و گسترش این نوع بیمه خواهد بود. این مقاله نشان خواهد داد که روش اجرای بیمه اعتباری در ایران هیچ‌گونه مشابهتی با روش‌های اجرای بیمه اعتباری در سایر کشورهای جهان و شرکت‌های معتبر بین‌المللی ندارد. در واقع، اینکه «بیمه اعتباری در سایر کشورهای جهان جایگاه مهمی دارد» به‌عنوان یک فرض در نظر گرفته شده است و بدون مطالعه این تجربیات، آیین‌نامه شماره ۵۱ تنظیم شده است. لذا در طرح تحقیقاتی اصلی پیش‌نویس آیین‌نامه ۵۱ برای بیمه‌های اعتباری راهکارهای مؤثر جهت صیانت از اعتبار وام‌گیرندگان و همچنین کاهش بار مطالبات معوق بانک‌ها ارائه گردیده است.

واژگان کلیدی: بیمه‌های اعتباری، آیین‌نامه شماره ۵۱، مطالبات معوق، بانک، تجربیات جهان در بیمه‌های اعتباری

اعتباری در جهان، تجربه شرکت‌های معتبر بین‌المللی در این زمینه بررسی می‌شود تا زمینه استفاده از این تجربیات در ارائه پیشنهادات مناسب‌تر برای توسعه بیمه‌های اعتباری در کشور فراهم گردد. در مقدمه ابتدا نگاهی گذرا به وضعیت این نوع بیمه و بیمه‌نامه‌ها در کشور ایران داریم و سپس در بخش‌های بعدی به‌طور مفصل به تجربیات دیگر کشورها اشاره خواهیم کرد.

سابقه صدور نخستین بیمه‌نامه اعتباری در ایران به سال ۱۳۴۸ بازمی‌گردد. این بیمه‌نامه توسط شرکت دولتی بیمه ایران برای شرکت سهامی فرش ایران صادر شد. بعدها روند صدور این بیمه‌نامه به دلیل پرداخت خسارت‌های سنگین توسط شرکت بیمه ایران، به حالت رکود درآمده و به تدریج متوقف گردید. عدم تلاش شرکت بیمه ایران در زمینه اعتبارسنجی بیمه‌گذاران و اصولاً نداشتن تجربه لازم در این زمینه، دلایل اصلی زیان شرکت بیمه ایران در سال‌های مذکور بوده است (مخمی، ۱۳۸۴).

اما برای بررسی تاریخ بیمه‌های اعتبار صادراتی در کشورمان، باید به تاریخچه صندوق ضمانت صادرات ایران نیز مراجعه نمود. تفکر تأسیس این صندوق به اوایل دهه دوم ۱۳۴۰ بازمی‌گردد. مقدمات تأسیس صندوق با کمک کارشناسان خارجی در سال ۱۳۵۰ فراهم شد و در مرداد ۱۳۵۲ قانون تأسیس صندوق که مشتمل بر ۱۰ ماده بود از تصویب مجلس وقت گذشت و صندوق با هدف توسعه صادرات و حفظ حقوق صادرکنندگان ایرانی تشکیل شد.

فعالیت شرکت‌های بیمه در زمینه بیمه‌های اعتباری از سال ۱۳۸۲ با تصویب آیین‌نامه شماره ۵۱ شورای عالی بیمه با عنوان «قرارداد گروهی بیمه اعتبار داخلی» وارد مرحله جدیدی شد. براساس این آیین‌نامه به کلیه شرکت‌های بیمه اجازه داده شد با بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری مورد تأیید بانک مرکزی وارد مذاکره شده و نسبت به صدور بیمه‌نامه‌های اعتبار داخلی اقدام کنند. آمار مربوط به وضعیت بیمه‌های اعتباری در ایران در جدول ۱ گزارش شده است.

مقدمه

از آنجائی که آگاهی از تجربه سایر کشورهای جهان و آشنایی با روش‌های مختلف اجرای بیمه‌های اعتباری که با مقتضیات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایران انطباق دارد، تأثیر بسزایی در ارائه پیشنهادات مناسب و قابل اجرا در ایران خواهد داشت، لذا در راستای ارائه راهکار توسعه بیمه‌های اعتباری در کشور، ابتدا باید تجربه شرکت‌های معتبر بین‌المللی در زمینه اجرای بیمه‌های اعتباری بررسی شود. بنابراین در این مقاله، ضمن بررسی عملکرد بیمه‌های

معاملات اعتباری، اعتباردهندگان بیش از گذشته نیازمند استفاده از پوشش‌های حمایتی برای کاهش ریسک عدم انجام تعهدات اعتبارگیرندگان می‌باشند. این ریسک در مواقعی آنچنان سایه خود را بر معاملات اعتباری می‌گستراند که مانع از انجام بسیاری از این معاملات می‌گردد. بیمه اعتباری از مناسب‌ترین و فراگیرترین پوشش‌هایی است که می‌تواند اعتباردهندگان را در مقابل ریسک عدم انجام تعهدات توسط اعتبارگیرندگان حمایت کند و زمینه توسعه معاملات اعتباری را فراهم نماید.

رشد ۵۲ درصدی بیمه‌های اعتباری در فاصله سال‌های ۲۰۰۴-۱۹۹۸ تأییدی است بر این نکته که فعالان بازارهای اعتباری به نقش و جایگاه بیمه‌های اعتباری در اعتمادسازی و توسعه این بازارها واقف بوده و همگام با توسعه اقتصاد جهانی، اقبال بیشتری به آن نشان داده‌اند. آمار مربوط به وضعیت بیمه‌های اعتباری در مناطق مختلف جهان در جدول ۲ گزارش گردیده است.

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده خواهید کرد، میزان کل حق بیمه عایدشده از محل صدور بیمه‌های اعتباری در سال ۲۰۰۴ معادل ۶۵۹۱ میلیون دلار آمریکا بوده که نسبت به سال ۱۹۹۸ رشدی معادل ۵۲٪ داشته است. با توجه به اینکه حق بیمه عایدشده در کل بازار بیمه جهان در سال ۲۰۰۸ معادل ۳۲۴۴۰۰۰ میلیون دلار آمریکا گزارش شده است، بنابراین حق بیمه عایدشده از صدور انواع بیمه‌نامه‌های اعتباری نسبت به کل بازار جهانی بیمه، معادل ۰/۲ درصد بوده است. این نسبت در مورد کل بازار بیمه‌های غیرزندگی در جهان نیز معادل ۰/۴۷ درصد است.

جدول ۱. تعداد بیمه‌نامه‌های اعتباری صادرشده توسط شرکت‌های بیمه دولتی و خصوصی (طی سال‌های ۱۳۸۳-۱۳۸۶)

ردیف	سال				شرکت
	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	
۱	۶۵۳	۲۰۰۴	۱۹۲۴	۵۸۱۹	ایران
۲	۱	۱	۱	۲	آسیا
۳	۲	۰	۰	۲	البرز
۴	۰	۰	۰	۲	دانا
۵	۱۹۴۲	۱۰۶۷	۶۵	۵۴	بیمه‌های غیردولتی
۶	۲۵۹۸	۳۰۷۲	۱۹۹۰	۵۸۷۹	جمع
۷	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	سهم تعداد بیمه‌نامه‌های اعتباری از کل بازار (%)

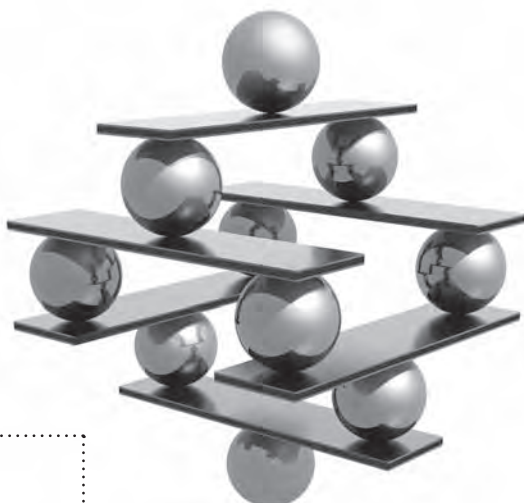
۱. آمار عملکرد بیمه‌های اعتباری در جهان

نویسندگان در خصوص تاریخچه پیدایش بیمه‌های اعتباری نظرات متفاوتی بیان کرده‌اند. عده‌ای معتقدند تاریخچه آن به نیمه قرن ۱۹ میلادی در انگلستان باز می‌گردد. عده‌ای این تاریخ را مربوط به سال ۱۸۳۷ می‌دانند و برخی معتقدند که اولین بیمه‌نامه اعتباری توسط شرکت بیمه اکسس^۱ در سال ۱۸۹۳ صادر شده است و شرکت ایندمنیتی^۲ اولین شرکت تخصصی بیمه اعتباری بوده که در سال ۱۹۱۸ تأسیس شده است.

یک ایتالیایی با نام سانگینوتی^۳ در سال ۱۸۳۹ با چاپ اثر خویش با عنوان «تلاش تئوری جدید برای تحقق سیستم بیمه اعتباری مربوط به خسارت ورشکستگی» اولین تئورسین بیمه‌های اعتباری است. در سال ۱۸۳۱ شرکت سیه جنرال اشورنس^۴ اولین بیمه‌نامه اعتباری را صادر کرده است. به‌رحال در خصوص تاریخ دقیق بیمه‌های اعتباری بین نویسندگان اتفاق نظر وجود ندارد.

با گسترش بازارهای مالی جهانی و افزایش نیاز به انجام

1. Excess
2. Indemnity
3. Sanguinetti
4. Cie Assurance Generle

جدول ۲. گزارش آماری بازار بیمه‌های اعتباری در جهان

ردیف	نام کشور	مقدار حق بیمه (میلیون دلار)		سهم از بازار جهانی		نسبت حق بیمه به GDP	حق بیمه سرانه (دلار)
		۲۰۰۴	۱۹۹۸	۲۰۰۴	۱۹۹۸		
۱	اروپای غربی	۳۵۰۸	۴۷۸۷	۸۱	۷۳	۰/۰۳۷	۱۲/۸
۲	فرانسه	۶۰۲	۷۱۳	۱۴	۱۱	۰/۰۳۵	۱۲/۳
۳	آلمان	۹۱۹	۱۲۷۰	۲۱	۱۹	۰/۰۴۶	۱۵/۵
۴	ایتالیا	۲۲۷	۳۳۳	۵	۵	۰/۰۲۰	۵/۹
۵	هلند	۳۴۱	۵۴۷	۸	۸	۰/۰۸۹	۳۵/۳
۶	پرتغال	۲۹	۴۰	۱	۱	۰/۰۲۵	۴/۰
۷	اسپانیا	۳۱۴	۷۰۸	۷	۱۱	۰/۰۶۸	۱۸/۰
۸	انگلستان	۵۰۷	۵۹۱	۱۲	۹	۰/۰۲۹	۱۲/۲
۹	اروپای مرکزی و شرقی و کشورهای حوزه دریای بالتیک	۳۷	۱۵۲	۱	۲	۰/۰۱۱	۰/۶
۱۰	آمریکای شمالی	۵۲۴	۱۱۰۴	۱۲	۱۷	۰/۰۰۹	۳/۷
۱۱	ایالات متحده آمریکا	۵۰۴	۱۰۸۳	۱۲	۱۶	۰/۰۰۹	۴/۰
۱۲	کانادا	۲۰	۲۱	۰	۰	۰/۰۰۲	۰/۷
۱۳	آمریکای لاتین و آسیا	۱۳۳	۵۱۶	۳	۷	۰/۰۰۹	۰/۵
۱۴	جهان	۴۳۴۰	۶۵۹۱	۱۰۰	۱۰۰	۰/۰۱۶	۱/۰۳

(Sigma , 2006)

این نسبت در ایران در سال ۲۰۰۴ معادل ۰/۶۳ درصد گزارش شده است که در مقایسه با سهم ۰/۲ درصدی فوق‌الذکر، شاید بتوان گفت که وضعیت پوششی بیمه‌های اعتباری در ایران اگرچه از کشورهای آمریکای شمالی و اروپای غربی ضعیف‌تر است ولی از متوسط جهانی بیشتر است.

تمامی کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی^۱ (که تقریباً ۹۵٪ از بازار بیمه جهان را در اختیار دارند)، یک نهاد مستقل قانون‌گذاری در مورد بیمه‌های تجاری دارند و قوانین مرتبط با بیمه‌های اعتباری نیز در همین نهاد تنظیم و نظارت می‌گردد. در بعضی از کشورها مانند ایسلند، ایرلند، ایتالیا، انگلستان و ایالات متحده آمریکا این نهاد قانون‌گذار به‌طور مستقیم زیر نظر وزارت

۲. نهادهای قانونی و ناظر بر عملکرد بیمه‌های اعتباری

شرکت‌های بیمه معمولاً بیمه‌های اعتباری را جزء زیرمجموعه بیمه‌های مسئولیت و مهندسی گروه‌بندی می‌کنند و روال قانون‌گذاری و نظارتی یکسان و مشابه با سایر بیمه‌نامه‌های مسئولیت را در مورد آنها اعمال می‌کنند. در این مطالعه تا آنجایی که مقدر بوده، روال

1. Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)

در هیچ یک از کشورهای آمریکای لاتین، مسئولیت نظارت بر بیمه‌های تجاری و اعتباری به زیربخش‌های وزارت خانه‌ها مرتبط نمی‌شود. در ۸ کشور از این منطقه، نهاد مخصوصی برای نظارت بر صنعت بیمه وجود دارد و در ۷ کشور دیگر آمریکای لاتین بخش نظارت در سیستم بانکی، وظیفه نظارت بر صنعت بیمه این کشورها را به عهده دارد. در بولیویا یک نهاد ناظر مسئولیت نظارت بر بخش اوراق بهادار و بیمه را عهده‌دار است.

۳. حق بیمه قراردادهای اعتباری

حق بیمه قراردادهای اعتباری، تابعی از ریسک اعتباری بیمه‌گذاران است. از آنجایی که ریسک اعتباری بیمه‌گذاران در کشورهای مختلف تحت تأثیر وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آنها قرار دارد، لذا حق بیمه دریافتی بیمه‌گران نیز در کشورهای مختلف با یکدیگر متفاوت است. در قسمت‌های بعدی این فصل که نحوه اجرای بیمه‌های اعتبار داخلی توسط شرکت‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد، به حق بیمه دریافتی تعدادی از این شرکت‌ها اشاره شده است که از جمله آنها می‌توان شرکت وام مسکن کانادا^۳ و شرکت بیمه وام مسکن برای مالکینی که اولین بار صاحب خانه شده‌اند^۴ را نام برد.

۳-۱. شرکت MHC

بدون داشتن بیمه وام مسکن، وام‌گیرندگان نرخ بهره بالاتر و هزینه‌های اداری بیشتری باید پرداخت کنند. حق بیمه‌های دریافتی بابت بیمه وام مسکن درصدی از وام است که به مبلغ پیش پرداخت خریدار نیز بستگی دارد. هر چه نسبت مبلغ وام به ارزش مسکن بیشتر باشد، میزان حق بیمه دریافتی نیز بیشتر خواهد بود. در این شرکت نیز حق بیمه از وام‌دهنده دریافت می‌شود که او نیز در اکثر مواقع، هزینه حق بیمه را از وام‌گیرندگان اخذ می‌کند. در جدول ۳ می‌توانید درصدهایی را که MHC برای دریافت حق بیمه در نظر می‌گیرد، مشاهده کنید:

امور مالی و اقتصادی یا وزارت صنایع و تجارت قرار دارند. در اکثر کشورهای آسیایی مانند برونی، اندونزی، لاوس، فیلیپین، سریلانکا، چین تایپه، تایلند و ویتنام، یک بخش مجزا در داخل وزارت امور مالی، مسئول بحث قانون‌گذاری پیرامون بیمه‌های تجاری از جمله بیمه‌های اعتباری است.

مقام توسعه و تنظیم مقررات بیمه‌ای^۱، نهاد قانون‌گذاری در صنعت بیمه کشور هند است که در سال ۱۹۹۹ فعالیت خود را در این زمینه آغاز کرده و براساس قانون مصوب در سال ۱۹۹۹ به فعالیت خود در زمینه قانون‌گذاری در مورد شرکت‌های بیمه تجاری و اعتباری ادامه می‌دهد. اتحادیه بین‌المللی بیمه‌گران اعتباری^۲ در سال ۱۹۲۸ میلادی در پاریس به ثبت رسیده است و در حال حاضر ۴۲ عضو از ۲۸ کشور جهان دارد که عمده آنها را بیمه‌گران غیردولتی تشکیل می‌دهند. این اتحادیه با هدف ایجاد همکاری بین اعضا در زمینه‌های مشارکت در عملیات بیمه‌گری، بیمه‌های اتکایی، مبادله تجارب و اطلاعات اعتباری، همکاری در کنترل و کاهش خسارت و همچنین همکاری در بازایافت خسارت، تشکیل گردیده است و برای هماهنگی بیشتر بین اعضا، نسبت به وضع بعضی از دستورالعمل‌ها و نظارت بر اجرای آنها اقدام می‌کند.

اما در مورد نهادهای ناظر بر فعالیت شرکت‌های بیمه در زمینه بیمه‌های اعتباری باید گفت که در برخی کشورها نهاد ناظر بخشی از وزارت امور مالی است و علاوه بر بیمه‌های اعتباری بر نحوه عمل سایر بیمه‌های تجاری نیز نظارت می‌کند و در برخی دیگر از کشورها، یک بدنه مدیریتی مجزا به این امر می‌پردازد (همچون زیربخشی از وزارتخانه‌ها). در اکثر کشورهای عضو OECD، نهاد ناظر یک نهاد غیروابسته است ولی در کشورهای جمهوری چک، ژاپن، ترکیه و انگلستان نهاد ناظر وابسته به وزارت امور مالی است. از بین کشورهای آسیایی، فقط در هنگ‌کنگ، نهاد ناظر بر بیمه‌ها به سازمان‌های دولتی وابسته نیست.

حق بیمه قراردادهای اعتباری، تابعی از ریسک اعتباری بیمه‌گذاران است

3. Canada Mortgage and Housing Corporation (MHC)
4. First-time Homebuyers Mortgage Insurance (FHA)

1. Insurance Regulatory and Development Authority (IRDA)
2. The International Credit Insurance & Surety Association (ICISA)

جدول ۳. حق بیمه دریافتی توسط شرکت MHC

نسبت ارزش وام به ارزش کل مسکن	حق بیمه دریافتی (درصد از کل وام)
تا ۶۵٪	۰/۵
تا ۷۵٪	۰/۶۵
تا ۸۰٪	۱
تا ۸۵٪	۱/۷۵
تا ۹۰٪	۲
تا ۹۵٪	۲/۷۵

در اغلب موارد، وام گیرندگان پرداخت وام مسکن به خریدارانی که میزان پیش پرداخت آنها کمتر از ۲۰٪ ارزش ملک است را به ارائه بیمه نامه وام مسکن منوط می کنند. شرکت MHC در سال ۲۰۰۷ در حدود ۶۰۳۰۰۰ فقره وام مسکن را تحت پوشش بیمه وام مسکن قرار داده است.

۳-۲. شرکت FHA

این شرکت زیان وام دهندگان را در اثر دیرکرد پرداخت اقساط وام توسط وام گیرندگان جبران می کند. هزینه تهیه بیمه نامه وام مسکن سالانه ۵٪ از مقدار وام است که این هزینه به صورت ماهانه از وام گیرنده دریافت می شود. شرکت FHA در این حالات دریافت حق بیمه را متوقف می کند:

- برای وام هایی که دوره بازپرداخت آنها بیشتر از ۱۵ سال است، هنگامی که نسبت ارزش خانه به مقدار باقی مانده از اصل وام به ۷۸٪ برسد آنگاه دیگر نیازی به پرداخت حق بیمه نیست (مشروط بر اینکه حداقل ۵ سال حق بیمه پرداخت شده باشد)؛
- برای وام هایی با مدت بازپرداخت ۱۵ سال و کمتر که نسبت ارزش خانه به وام دریافتی ۹۰٪ و بیشتر باشد. زمانی که نسبت ارزش خانه به مقدار باقی مانده از اصل وام به ۷۸٪ برسد آنگاه دیگر نیازی به پرداخت حق بیمه نیست (در این حالت تعداد سنوات پرداخت حق بیمه، شرط نیست)؛
- برای وام هایی با مدت بازپرداخت ۱۵ سال و کمتر

که نسبت ارزش خانه به وام دریافتی ۸۹/۹۹٪ و کمتر باشد، اصلاً نیازی به پرداخت حق بیمه سالانه نیست.

۴. تجربه چند کشور و شرکت های بین المللی فعال در بازار بیمه های اعتبار داخلی

از آنجایی که در کشورهای مختلف جهان، بخش عمده بیمه های اعتباری از طریق شرکت های غیر دولتی عرضه می شود، در این بخش سعی شده است انواع پوشش های بیمه ای قابل عرضه توسط شرکت های بزرگ معرفی گردد. البته در کنار این مطالب، به سیاست های کلی تعدادی از کشورها پیرامون بیمه های اعتباری نیز اشاره خواهد شد. آنچه در بررسی تجربه کشورها و شرکت های فعال در عرصه بیمه اعتبار بیش از هر چیز باید مورد توجه قرار گیرد، این است که سهم فعالیت های مربوط به بیمه اعتبار صادراتی در پورتفوی این شرکت ها بسیار بیشتر از سهم سایر انواع بیمه های اعتباری از جمله بیمه اعتبار وام گیرندگان است.

همان گونه که قبلاً گفته شد، بررسی تجربه کشورها و شرکت های فعال در عرصه بیمه اعتباری نشان می دهد سهم فعالیت های مربوط به بیمه اعتبار صادراتی در پورتفوی این شرکت ها بسیار بیشتر از سهم سایر انواع بیمه های اعتباری از جمله بیمه اعتبار وام گیرندگان است. از آنجایی که هدف این بخش از مقاله، بررسی تجربه سایر کشورها و شرکت ها در زمینه بیمه اعتبار داخلی (پوشش ریسک عدم بازپرداخت اقساط بانکی) است، بنابراین در بررسی شرکت ها و سیاست های داخلی کشورها، بیشتر بر روی مطالبی تمرکز شده است که با موضوع این تحقیق و بیمه های اعتبار بازپرداخت وام های بانکی مرتبط می باشند. به عنوان مثال در معرفی شرکت هرمس^۱ با وجود سطح فعالیت گسترده این شرکت در بازار بیمه های اعتباری جهان، به ناچار به ذکر قسمتی از فعالیت های این شرکت بسنده شده که مرتبط با موضوع این تحقیق است.

بیشترین حجم فعالیت شرکت های بیمه گر اعتباری (البته قسمتی که با موضوع این تحقیق هم خوانی دارد) مربوط به

1. Hermes

سه نوع پوشش بیمه‌ای است:

- بیمه وام مسکن^۱؛
- بیمه بازپرداخت وام^۲؛
- بیمه اعتبار مشتری^۳.

در ادامه، ضمن بررسی وضعیت بیمه‌های اعتباری در بعضی از کشورها، شرکت‌هایی که نسبت به عرضه این

۱-۴. بازار بیمه لندن

در بازار بیمه لندن دو نوع بیمه اعتبار عرضه می‌گردد (جلالی لواسانی، ۱۳۸۴):

- بیمه اعتبار تجاری که ورشکستگی و قصور خریدار را پوشش می‌دهد (شامل ریسک خریداران داخلی و خارجی)،
 - بیمه اعتبار صادرات که طیف وسیعی از ریسک‌های «خریداران» و ریسک‌های «سیاسی» را پوشش می‌دهد.
- بیمه‌گران، این بیمه‌ها را در سه شکل مختلف صادر می‌کنند:

- پوشش خاص برای هر ریسک (مثلاً پوشش خریدار،

1. Mortgage Insurance (MI)
2. Loan Payment Protection Insurance
3. Buyer's Credit Insurance

قرارداد یا کشور)؛

- پوشش گسترده برای یک دسته منتخب ریسک‌ها که در مورد آن قبلاً توافق می‌شود؛
- پوشش خسارت‌های گرانبار برای یک گروه منتخب ریسک ولی به صورت مازاد خسارت.

۲-۴. بازار بیمه هند

در هند، شرکت‌های صادرکننده بیمه اعتبار و تضمین از سال ۱۹۳۲ با دستور دولت و به منظور حمایت از صادرات آغاز به کار کرده‌اند. سهم بیمه‌های اعتباری از کل بازار بیمه هند هنوز به اندازه سایر رشته‌ها رشد نکرده ولی شرکت دولتی بیمه اعتبار و تضمین بسیار فعال است.

در هندوستان، بیمه‌نامه‌ها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که کل فروش یک شرکت، بخش یا دپارتمان را پوشش دهند. بیمه‌نامه حساب‌های خاص هنگامی صادر می‌شود که یک سفارش خرید خاص بیمه می‌شود (برای مثال، خریدهای یک مقطع کار زمانی که سفارش‌های خرید، پی‌درپی و مرتب نباشند). نوعی بیمه‌نامه اعتبار نیز برای پوشش «خطرهای فاجعه‌آمیز» طراحی شده است تا به محض آنکه مطالبات مشکوک‌الوصول سالیانه از حد

توافق شده بگذرد، پوشش آغاز شود. تمام بیمه‌نامه‌ها پوشش ورشکستگی دارند اما فقط بعضی از آنها علاوه بر آن قصور یا تأخیر در پرداخت را پوشش می‌دهند و برخی از آنها هر علت بیمه‌شده، یا اعلام‌شده یا فرض شده ورشکستگی را هم بیمه می‌کنند (صدیق نوحی، ۱۳۷۵).

انواع بیمه‌های اعتبار که در هند صادر می‌شوند، عبارت‌اند از:

- تضمین بانکی فروش اقساطی: سرمایه‌گذاران، فروش اقساطی اتومبیل را نزد بانک بیمه می‌کنند و بدین ترتیب سرمایه‌گذاران می‌توانند سطح اخذ تسهیلات بانکی را افزایش دهند.

- جبران اعتبار گسترش ناوگان حمل‌ونقل: این اعتبار به متصدیان حمل‌ونقل کمک می‌کند که برای توسعه ناوگان خود مقادیر بیشتری از بانک‌ها وام بگیرند.

- پوشش و تضمین اجرای به موقع قرارداد: که برای پیش‌بها، اجراء، سپرده تضمینی، پیش‌پرداخت و تضمین پول نگهداری‌شده از طرف مقاطعه‌کاران به نفع کارفرما خریداری می‌شود.

- پوشش بیمه اعتباردهندگان در بازارهای بین‌المللی: که کشورهای آفریقایی و آسیایی می‌توانند آن را از نظر ساختاری متناسب با نیازهای خود تغییر دهند.

- بیمه‌نامه‌های اعتباردهندگان: که نه تنها وام‌های پرداختی را پوشش می‌دهند بلکه پوشش آنها بیشتر از دوره معمول بیمه‌نامه ادامه پیدا می‌کند تا احتمالاتی نظیر از کارافتادگی و بیکاری وام‌گیرنده را که بر توانایی پرداخت اقساط وام تأثیر می‌گذارد، پوشش دهد. این قبیل پوشش‌ها برای استفاده سازمان‌های وام‌دهنده طراحی شده‌اند و بیمه‌گذار بالقوه، وام‌گیرنده‌ای است که از آن سازمان قرض می‌گیرد.

- بیمه سوء استفاده از کارت اعتباری.

۳-۴. بازار بیمه وام‌های مسکن در ژاپن

بیمه وام مسکن برای اولین بار در سال ۲۰۰۵ در کشور ژاپن عرضه گردید. در صورت عدم بازپرداخت اقساط وام مسکن توسط وام‌گیرندگان، این بیمه پوشش‌های حمایتی

لازم را برای جبران زیان وام‌دهندگان فراهم می‌کند. هنگامی که وام‌گیرندگان اقساط خود را به‌موقع پرداخت نمی‌کنند، وام‌دهندگان برای جبران زیان خود، نسبت به فروش وثائق گرفته‌شده از مشتری اقدام می‌کنند. حال اگر مبالغ حاصل از فروش وثائق نتواند زیان وام‌دهندگان (که شامل اصل وام و سود دوران مشارکت است) را جبران کند، شرکت‌های بیمه این زیان را در قالب بیمه وام مسکن جبران کرده و مابه‌التفاوت مبالغ حاصل از فروش وثائق با اصل وام به اضافه سود دوران مشارکت را به وام‌دهنده پرداخت می‌کنند.

بازار بیمه وام مسکن در بسیاری از اقتصادهای پیشرفته دنیا راه‌اندازی شده است. علت گسترش این سرویس بیمه‌ای، وجود وام‌هایی با نسبت وام به ارزش دارایی^۱ بالاست که ریسک زیادی در عدم بازپرداخت وام دارد. این ریسک بالا با استفاده از بیمه وام مسکن تا حدود زیادی کاهش می‌یابد.

در جدول ۴ می‌توان سهم مالکیت وام‌گیرندگان مسکن را در کشورهای توسعه‌یافته جهان مشاهده نمود:

جدول ۴. مقایسه سهم مالکیت وام‌گیرندگان مسکن در کشورهای توسعه‌یافته

کشور	وضعیت بازار MI	درصد مالکیت مسکن
ایالات متحده آمریکا	منتشر شده	۶۷٪
ژاپن	تازه کار	۶۰٪
آلمان	کوچک	۴۰٪
انگلستان	منتشر شده	۶۷٪
فرانسه	کوچک	۵۵٪
کانادا	منتشر شده	۶۶٪
استرالیا	منتشر شده	۷۰٪

بازار وام مسکن ژاپن از جهات بسیاری مشابه دیگر کشورهای است ولی بنا به دلایلی از قبیل نسبت بالای وام‌هایی با LTV بالا در بازار رقابتی ژاپن و احتمال بالا رفتن نرخ بهره در آینده نزدیک، می‌توان گفت که بازار وام مسکن

1. Loan To Value (LTV)

۵-۴. شرکت Euler Hermes

این شرکت در بیش از ۶۵ کشور جهان شعبه داشته و بیشتر در زمینه اعتبار صادرات و واردات فعالیت می‌کند. این شرکت در آمریکا سرویس‌های زیر را فراهم می‌کند:

- اعتبار صادرات و واردات: مربوط به فروش در کانادا و ایالات متحده آمریکا؛

- اعتبار صادرات و واردات: برای شرکت‌های با فروش سالانه کمتر از ۵ میلیون دلار؛

- اعتبار صادرات و واردات: پوشش برای عملیات صادرات و واردات داخلی و بین‌المللی؛

- اعتبار صادرات و واردات: برای شرکت‌های چند ملیتی.

شرکت Euler Hermes سرویس جمع‌آوری دیون نیز ارائه می‌کند. این سرویس در انگلستان به همه افراد حتی اگر بیمه اعتباری خود را از Hermes تهیه نکرده باشند، اجازه می‌دهد از این سرویس استفاده کنند. شرکت Hermes انگلستان در این سرویس کل فرآیند را از تماس اولیه با بدهکاران تا اتمام پرونده‌های حقوقی انجام می‌دهد. هزینه این سرویس از مقدار دیونی که توسط شرکت از بستانکاران جمع‌آوری شده است، کم می‌شود و مابقی به حساب شرکت واریز می‌گردد، که بین ۴ تا ۳۲ درصد در شرایط مختلف و در کشورهای مختلف متغیر است.

مدت زمانی که این دیون جمع‌آوری می‌شوند بین ۲۴ ساعت الی ۶ هفته (برای مواردی که مراحل حقوقی باید طی شود) متغیر است. برخی حساب‌ها هم قابلیت استفاده از این سرویس را ندارند، مانند:

- حساب‌هایی که فرآیند حقوقی شان طی شده است؛
- دیونی که بیش از ۲ سال از زمانشان گذشته باشد؛
- احیای دیون در کشورهایی که در جنگ هستند؛
- در صورتی که محدودیت ارزی وجود داشته باشد؛
- بدهکار شخصی باشد.

۶-۴. شرکت Coface

شرکت بیمه صادراتی Coface در سال ۱۹۴۶ با هدف ضمانت فعالیت‌های تجارت خارجی فرانسه تأسیس گردید. سرمایه این شرکت عمدتاً توسط مؤسسات مالی،

ژاپن به‌طور نسبی ریسک بیشتری دارد:

مزایای بیمه وام مسکن در ژاپن عبارت‌اند از:

- کاهش ریسک عدم وصول کامل مطالبات برای وام‌دهندگان؛
- تسهیل بانک‌ها در پرداخت وام مسکن و در دسترس‌تر بودن وام‌های مسکن برای مشتریان؛
- کاهش هزینه‌ها با افزایش حجم سبد سرمایه‌گذاری وام‌دهندگان؛
- هموار کردن چرخه خانه‌دار شدن توسط بیمه وام مسکن.

۴-۴. اتحادیه بین‌المللی بیمه‌گران اعتباری (ICISA)

اتحادیه بین‌المللی بیمه‌گران اعتباری در سال ۱۹۲۸ میلادی در پاریس به ثبت رسید و در حال حاضر ۴۲ عضو از ۲۸ کشور جهان دارد که عمده آنها را بیمه‌گران غیردولتی تشکیل می‌دهند. این اتحادیه با هدف ایجاد همکاری بین اعضا در زمینه‌های مشارکت در عملیات بیمه‌گری، بیمه‌های اتکایی، مبادله تجارب و اطلاعات اعتباری، همکاری در کنترل و کاهش خسارت و همچنین همکاری در بازیافت خسارت، تشکیل گردیده است.

شرکت‌های عضو این اتحادیه را می‌توان بزرگ‌ترین شرکت‌های فعال در عرصه بیمه اعتباری در جهان دانست که از جمله آنها می‌توان اولر هرمس^۱، کوفیس^۲، سسک^۳، آترادیوس^۴ و کیوبی‌ای^۵ را نام برد. بدون شک همه بیمه‌گران، نام شرکت‌های بزرگی مانند Euler Hermes و Coface را شنیده‌اند و از جایگاه آنها در عرصه بیمه اعتباری آگاهی دارند. ولی به این نکته باید توجه نمود که این شرکت‌ها قسمت اعظم فعالیت خود را به بیمه اعتبار صادراتی معطوف کرده‌اند و در زمینه بیمه اعتبار داخلی و بیمه بازپرداخت اقساط وام‌گیرندگان فعالیت چندانی ندارند.

1. Euler Hermes
2. Coface
3. Cesce
4. Atradius
5. QBE

بانک‌ها و شرکت‌های وابسته به دولت تأمین می‌گردد. این شرکت ریسک‌های بازرگانی کوتاه مدت را رأساً به عهده می‌گیرد ولی ریسک‌های غیربازرگانی میان مدت و بلندمدت را دولت عهده‌دار می‌شود.

شرکت Coface با داشتن ۴۰۰۰ کارمند و ۸۱۰۰۰ مشتری، سرویس‌های خود را در ۹۱ کشور جهان ارائه می‌کند. انواع خدماتی که شرکت Coface ارائه می‌دهد عبارت‌اند از: بیمه اعتبار صادراتی؛ بیمه خسارت ناشی از نوسانات ارزی؛ بیمه خطرات تغییر ارزش کالاها؛ صادراتی؛ بیمه سرمایه‌گذاری خارجی و بیمه تبلیغات و بازاریابی خارجی.

۴-۷. شرکت ضمانت اعتبارات صادرات

هدف این شرکت فراهم کردن سرویسی است که به صادرات تجهیزات سرمایه‌ای و پروژه‌های مربوط به کالا و خدمات کشور انگلستان کمک کند تا شرکت‌ها بتوانند با اطمینان خاطر برنده رقابت و تجارت در قراردادهای خارج از انگلستان شوند.

سرویس‌هایی که این شرکت فراهم می‌کند عبارت‌اند از:

- بیمه کردن صادرکنندگان انگلستانی در مقابل عدم پرداخت توسط خریداران خارجی؛
- ضمانت‌ها برای وام‌های بانکی جهت روان‌سازی تأمین مالی خریداران کالا و خدمات از انگلستان؛
- بیمه کردن ریسک‌های سیاسی برای سرمایه‌گذارانی که در بازارهای خارجی سرمایه‌گذاری می‌کنند.

۴-۸. شرکت Atradius

این شرکت در بیش از ۳۹ کشور جهان شعبه دارد و بیشترین حجم فعالیت آن در زمینه بیمه‌های اعتبار تجاری (صادراتی) است. این شرکت در بیمه‌های اعتباری خود، زیان خریداران را نیز تحت پوشش قرار می‌دهد. اگر صادرکننده برای صادرات کالا از وام‌های بانکی استفاده کرده باشد و خریداران دچار ورشکستگی شده و قادر به انجام تعهدات خود نباشند، شرکت Atradius اقساط وام بانکی صادرکنندگان را پرداخت می‌کند.

شرکت Atradius سرویس جمع‌آوری دیون نیز به

صادرکنندگان و بازرگانان ارائه می‌دهد. اگر مشتریان یک شرکت به تعهدات مالی خود عمل نکنند، شرکت Atradius با بهره‌گیری از وکلا و متخصصین خود در بیش از ۲۲۰ کشور جهان، به شرکت کمک می‌کند تا طلب خود را وصول نماید.

۴-۹. شرکت QBE

QBE یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های بیمه در زمینه بیمه اتکایی و بیمه‌های عمومی است که نزدیک به ۱۲۰ سال از آغاز فعالیتش می‌گذرد. این شرکت در سال ۲۰۰۸ از QBE Lender's PMI Mortgage Insurance Ltd به Mortgage Insurance تغییر نام داد و بیشترین حجم فعالیت خود را به بیمه وام‌های مسکن اختصاص داد.

این شرکت ریسک دیرکرد پرداخت اقساط را برای وام‌دهندگان تحت پوشش قرار می‌دهد. حق بیمه از وام‌دهنده دریافت می‌شود که او نیز این حق بیمه را معمولاً تحت عنوان هزینه‌های تهیه وام از وام‌گیرنده دریافت می‌کند.

همچنین در مواقعی که وام‌گیرندگان قصد فروش خانه را داشته باشند و مبلغ فروش خانه برای بازپرداخت وام کافی نباشد، شرکت QBE مابقی مبلغ وام را پرداخت می‌کند. در این حالت شرکت QBE ریسک نوسانات قیمت مسکن را تحت پوشش قرار می‌دهد.

۴-۱۰. شرکت بیمه ضمانت وام مسکن^۱

شرکت MGIC از پیشروان ارائه خدمات بیمه وام مسکن است که از سال ۱۹۵۷ فعالیت خود را آغاز کرده و به‌عنوان مؤسسه بیمه وام مسکن انفرادی^۲ در صنعت بیمه شناخته می‌شود. این شرکت از سال ۱۹۷۲ پوشش‌هایی را برای اعتباردهندگان در مقابل زیان‌های ناشی از دیرکرد وام‌های مسکن فراهم نموده است.

شرکت MGIC در بیمه وام‌های مسکن، ریسک وام‌دهندگان را پوشش می‌دهد. این شرکت حق بیمه را از وام‌دهنده دریافت می‌کند که او نیز در اکثر مواقع، حق بیمه را از وام‌گیرنده دریافت می‌کند و در اختیار شرکت بیمه

1. Mortgage Guaranty Insurance Corporation (MGIC)
2. Private Mortgage Insurance (PMI)

اگر وام‌گیرنده کار خود را از دست بدهد، یا طلاق بگیرد یا در تنگنای مالی قرار گیرد، شرکت Private MI آنها را در پرداخت اقساط وامشان یاری می‌کند. پرداخت حق بیمه‌های شرکت Private MI به صورت ماهانه است و در صورت بروز خسارت، تنها از وام‌گیرندگان حمایت می‌کند که حق بیمه خود را به موقع پرداخت کرده باشند.

۱۳-۴. گروه مالی کانادا^۲

CMG مشتریان خود را در مقابل زیان‌های ناشی از دیرکرد در پرداخت اقساط حمایت می‌کند. CMG در سال ۱۹۹۴ به‌عنوان یک شرکت تجاری مشترک میان شرکت بیمه وام مسکن PMI^۳ و شرکت سرمایه‌گذاری مالی کانادا^۴ تأسیس شد که سرویس بیمه وام مسکن فراهم می‌کند. این شرکت، درجه A از شرکت معتبر رتبه‌بندی اعتباری فیچ^۵ دارد.

در صورتی که یک روز از تاریخ سررسید بدهی وام‌گیرنده بگذرد، شرکت CMG خود را متعهد به پرداخت تعهدات وام‌گیرنده در مقابل وام‌دهنده می‌داند، مشروط به این که وام‌گیرنده به‌طور موقت دچار قطع یا کاهش درآمد شده باشد و امید بهبود او در آینده نزدیک وجود داشته باشد.

۱۴-۴. بیمه اعتباری در تگزاس^۶

از نگاه بیمه‌گران اعتباری در تگزاس، بیمه اعتباری به آن دسته از بیمه‌هایی گفته می‌شود که مربوط به وام و قراردادهای اعتباری است. بیمه اعتباری پرداخت‌هایی که وام‌گیرندگان باید پرداخت کنند را تحت شرایط خاصی مورد حمایت قرار می‌دهد. این نوع بیمه‌ها که در تگزاس عرضه می‌شوند عبارت‌اند از:

- بیمه اعتبار زندگی (در صورت فوت مشتری)؛
- بیمه اعتبار از کارافتادگی (در صورت از کارافتادگی مشتری در طول مدت بازپرداخت اقساط)؛
- بیمه اعتبار بیکاری غیرارادی (در صورتی که مشتری

2. Cuna Mutual Group (CMG)
3. Mortgage Insurcne Company
4. CUNA Mutual Investment Corporation
5. Fitch
6. Credit Insurance in Texas: Better Rate Regulation Needed to Protect Consumers

قرار می‌دهد. اگر وام‌گیرنده اقساط وام خود را در سررسید پرداخت نکند و وام‌دهنده دچار زیان شود، بیمه‌گر زیان او را جبران می‌کند. میزان جبران خسارت وام‌دهنده، به شرایط بیمه‌نامه و سقف قابل پوششی بستگی دارد که قبلاً میان بیمه‌گذار و بیمه‌گر توافق شده است.

شرکت MGIC قبل از قبول هر درخواست بیمه وام مسکن، ارزیابی‌های لازم را برای تعیین میزان احتمال بازپرداخت دیون توسط وام‌گیرنده انجام می‌دهد. این ارزیابی شامل موارد زیر می‌گردد:

- میل و توانایی اعتبار‌گیرنده در بازپرداخت وام (با در نظر گرفتن درآمد و تاریخ اعتبارسنجی وام‌گیرنده)؛
- تعهد وام‌گیرنده نسبت به مسکن خود (میزان پیش‌پرداخت و نسبت سرمایه به وام)؛
- شرایط خانه‌دار شدن و شرایط اقتصادی در بازار مسکن؛

- بررسی قابلیت عرضه بازار مسکن و تصدیق ارزش خانه که در فرم‌های اولیه ذکر شده؛
- نوع برنامه بازپرداخت وام.

۱۱-۴. مؤسسه ای‌آی‌جی^۱

این مؤسسه از سال ۱۹۶۳ بیمه‌نامه‌های وام مسکن را عرضه نموده است. براساس این بیمه‌نامه‌ها، چنانچه وام‌گیرندگان به تعهدات خود عمل نکرده و اقساط خود را در موعد مقرر پرداخت نکنند، شرکت بیمه AIG خسارت وام‌گیرندگان را مطابق با شرایط بیمه‌نامه جبران می‌کند.

۱۲-۴. شرکت PMI

افرادی که قصد دارند برای اولین بار خانه‌دار شوند اغلب توانایی پرداخت بیشتر از ۲۰٪ مبلغ خانه را به‌عنوان پیش‌پرداخت ندارند و همچنین وام‌دهندگان نیز این افراد را برای پرداخت وام واجد شرایط نمی‌دانند. ولی با انتخاب بیمه وام مسکن همگی می‌توانند حتی با ۵٪ پیش‌پرداخت، خانه‌دار شوند. تا به امروز Private MI به بیش از ۲۵ میلیون خانوار کمک کرده تا با فراهم کردن سرویس بیمه اعتباری مورد نیازشان خانه‌دار شوند.

1. American Insurance Group (AIG) United Group

جدول ۶. ضریب خسارت بیمه اعتباری در

ایالت تگزاس ۱۹۹۳-۱۹۹۶

۱۹۹۶	۱۹۹۵	۱۹۹۴	۱۹۹۳	
٪۴۰/۲	٪۳۹/۳	٪۴۱/۲	٪۳۹/۳	اعتبار زندگی
٪۵۱/۱	٪۴۹/۱	٪۵۰/۸	٪۵۲/۷	اعتبار از کارافتادگی
٪۱۴/۵	٪۱۷/۵	٪۱۷/۵	٪۲۴/۳	اعتبار بیکاری غیرارادی
٪۱۸/۵	٪۳۸/۵			اعتبار اموال
٪۴۲/۳	٪۴۲/۱	٪۴۴/۹	٪۴۵/۶	مجموع

در گزارش دو قسمتی که در دسامبر ۲۰۰۴ و ژانویه ۲۰۰۵ منتشر گردید، بر رابطه محکم میان اعتبارسنجی وام‌گیرندگان براساس اطلاعات اعتباری و میزان ریسک بازپرداخت بدهی توسط آنان، تأکید شد. نتایج حاصل از مطالعات تجربی حاکی از وجود اطلاعات نامتقارن قابل توجهی میان وام‌دهنده و وام‌گیرنده است (Nakamura, 1993)، همچنین محققین بر این باورند که این عدم تقارن اطلاعات (طرفی از قرارداد بیشتر از طرف دیگر از شرایط مطلع است) به ویژه در شرایطی که وام‌گیرندگان قادر به ارائه وثائق کافی نیستند، می‌تواند منجر به سهمیه‌بندی وام‌ها توسط مؤسسات وام‌دهنده شود (Stiglitz & Weiss, 1981). برای کاهش اثر این مشکل، هر دو طرف وام (وام‌دهنده و وام‌گیرنده) از اطلاعات مالی گذشته یکدیگر استفاده می‌کنند (Frame, 1995). همچنین بنگاه‌های کوچک دریافته‌اند که برای برقراری رابطه به منظور سهولت در وام گرفتن، به بانک‌های محلی خود وابسته باشند. مشاهدات تجربی نیز تأییدکننده ارزش رابطه ایجاد اعتبار (Petersen & Rajan, 1994) و نیز ایجاد بانک‌های تجاری برای بنگاه‌های کوچک اقتصادی (Euiehausen & Wolken, 1990) است.

۱۵-۴. شرکت بیمه حمایت در پرداخت^۱

شرکت انگلیسی Paymentcare، انواع مختلف پوشش‌های وام را برای مشتریان خود فراهم می‌کند.

به صورت غیرارادی بیکار شده باشد)؛

• بیمه اعتبار اموال (در صورتی که مشتری توانایی بازپرداخت وام‌هایی که بابت خرید اموال از وام‌گیرندگان دریافت کرده است را نداشته باشد).

در سال ۱۹۹۵ و ۱۹۹۶ بیش از ۱۱ میلیارد دلار حق بیمه اعتبار زندگی، اعتبار از کارافتادگی، اعتبار بیکاری غیرارادی و اعتبار مالی عاید بیمه‌گران کشور آمریکا شد، این در حالی است که این رقم در ایالات تگزاس به تنهایی ۸۰۰ میلیون دلار آمریکا بوده است. در جدول ۵ می‌توان درآمد عایدشده از حق بیمه‌ها در چهار زمینه مذکور را در ایالات تگزاس میان سال‌های ۱۹۹۳ الی ۱۹۹۶ مشاهده نمود:

جدول ۵. حق بیمه عایدشده از بیمه اعتباری در

ایالت تگزاس ۱۹۹۳-۱۹۹۶ (میلیون دلار)

۱۹۹۶	۱۹۹۵	۱۹۹۴	۱۹۹۳	
۱۵۵/۷	۱۴۴/۶	۱۲۳/۹	۱۲۱/۶	اعتبار زندگی
۱۹۱/۳	۱۷۱/۵	۱۴۴/۵	۱۳۶/۱	اعتبار از کارافتادگی
۳۳/۱	۲۵/۴	۱۴/۷	۸/۷	اعتبار بیکاری غیرارادی
۱۸/۵	۴۸/۲	-	-	اعتبار اموال
۳۹۸/۵	۳۸۹/۷	۲۸۳/۱	۲۶۶/۴	مجموع

در جدول ۶ می‌توان ضریب خسارت را در چهار رشته معرفی شده در ایالات تگزاس مشاهده کرد. نکته قابل توجه این است که ضریب خسارت در دو رشته زندگی و از کارافتادگی نسبت به دو رشته دیگر بسیار بالاتر است. می‌توان گفت همواره ضریب خسارت در بیمه اعتباری پایین بوده است و این برای مشتریان مطلوب نیست (به ضرر مشتریان است).

به‌عنوان مثال پوشش بیمه‌ای پرداخت‌ها^۱ که در آن با توجه به نوع پوشش انتخاب‌شده، برای هر بار گزارش، بازپرداخت وام‌ها را حداکثر تا ۱۲ ماه تحت پوشش قرار می‌دهد. بازپرداخت وام‌ها منوط به آن است که فرد به‌علت از کارافتادگی (ناتوانی) و از دست دادن شغل خود توانایی پرداخت اقساط خود را نداشته باشد.

شرایطی که این شرکت جهت خرید این نوع بیمه گذاشته به‌صورت مختصر عبارت‌اند از:

- وام‌هایی بیمه می‌شوند که به نام اعتبار‌گیرنده باشند (بیمه‌گذار خودش وام‌گیرنده باشد)؛
- فرد مقیم کشور انگلستان باشد و دارای سن بیشتر از ۱۸ سال بوده و سن بازنشستگی را نیز رد نکرده باشد (که اکنون ۶۵ سال برای مردها و ۶۰ سال برای زن‌هاست)؛
- در ابتدای شروع پرداخت اقساط، بیمه‌گذار دارای شغل باشد و اشتغال او تا شش ماه به‌طور پیوسته بعد از دریافت وام استمرار داشته باشد؛

ضوابط شرکت Paymentcare در مورد جبران خسارت به‌صورت زیر است:

- پوشش‌های این شرکت برای حادثه، بیماری (که منجر به از کارافتادگی شود)، بیکاری غیرارادی و بستری شدن در بیمارستان، برای بازپرداخت وام و دیگر پرداخت‌های مرتبط به‌صورت ماهانه انجام می‌شود.
- حداکثر پوشش فراهم‌شده توسط این شرکت، ۱۵۰۰ پوند در ماه یا برابر ۷۵٪ از درآمد ماهانه بیمه‌شده است؛
- حداکثر دوره‌ای که مزایای این پوشش بیمه‌نامه در نظر گرفته می‌شود، ۱۲ ماه در هر یک از دوره‌های ادعای خسارت است؛
- اولین مزایای پوشش بیمه‌نامه بعد از ۳۰ روز پرداخت می‌شود؛
- تمام پوشش‌های بیمه در مورد حادثه، بیماری (که منجر به ناتوانی شود) و بیکاری غیرارادی، براساس محاسبات روزانه پرداخت می‌شود.
- یک دوره سه ماهه به‌عنوان اصلاح مجدد بعد از هر

ادعای خسارت وجود دارد؛

قابل ذکر است ریسک بیمه‌نامه‌های پوشش پرداخت وام توسط شرکت بیمه بریتانیا^۲ ارزیابی می‌شود. برای تأیید صلاحیت و دریافت خسارت، بیمه‌گذار باید به یکی از دلایل زیر قادر به کار کردن و کسب درآمد نباشد:

- بیکاری برای ۳۰ روز متوالی و بدون هیچ وقفه‌ای؛
- حادثه و بیماری (ناتوانی) برای ۳۰ روز متوالی و بدون هیچ وقفه‌ای؛
- بستری شدن در بیمارستان برای ۷ روز متوالی بدون هیچ وقفه‌ای؛
- پرستاری کردن بیش از ۶۰ روز بدون وقفه.

۱۶-۴. شرکت بیمه وام و وام مسکن ANZ

براساس گزارش یک مؤسسه اکچوئری استرالیایی، از هر سه نفر استرالیایی یک نفر میان سن ۳۰ سالگی تا ۶۵ سالگی، دچار از کارافتادگی طولانی سه ماهه می‌شود (گزارش کمیته از کارافتادگی، ۱۹۹۷). شرکت ANZ از سال ۱۸۳۵ با عملیات بانکی در استرالیا شروع به فعالیت کرد. این شرکت با توجه به درخواست مشتریان خود، پوشش‌های متنوعی در زمینه بیمه‌های اعتباری زندگی، حادثه، بیماری و بیکاری غیرارادی برای بازپرداخت وام‌های دریافت‌شده توسط مشتریان خود از مؤسسات مالی و بانک‌ها فراهم می‌کند تا اعتبار‌گیرندگان در مواقعی که توانایی پرداخت اقساط خود را ندارند حتی دست به پس‌انداز خود نزنند یا مجبور به فروش اموال و دارایی‌های خود که در رهن بانک است، نشوند و بتوانند با اثبات برخی شواهد، از بیمه خود استفاده کنند. وام‌گیرندگان با خرید این نوع بیمه‌نامه، آرامش خاطر را برای خود و خانواده به ارمغان می‌آورند و همچنین از مخدوش شدن اعتبار خود نزد بانک‌ها جلوگیری می‌کنند.

این مؤسسه حتی برای راحتی مشتریان خود، مقدار حق بیمه را به اصل وام اضافه می‌کند و افراد حق بیمه خود را به‌صورت اقساطی پرداخت می‌کنند. پوشش بیمه وام

قابل ذکر است ریسک

بیمه‌نامه‌های پوشش

پرداخت وام توسط شرکت

بیمه بریتانیا ارزیابی می‌شود

مسکن شرکت ANZ در دو دسته مجزای بیمه زندگی و بیمه از کارافتادگی (ناتوانی) عرضه می‌شود. در پوشش بیمه زندگی، در صورت فوت وام گیرنده، اصل وام تا حداکثر مبلغ ۷۵۰۰۰۰ دلار به وام‌دهنده پرداخت می‌شود. در بیمه از کارافتادگی (ناتوانی) ناشی از بیماری و حادثه نیز ماهیانه تا حداکثر مبلغ ۷۵۰۰ دلار و تا سقف بازه زمانی ۳۰ ماه در هر بار خسارت، از طرف شرکت ANZ به وام‌دهنده پرداخت می‌شود.

۱۷-۴. شرکت بیمه زندگی کانادا^۱

این شرکت با بیش از ۵۰ سال سابقه و رابطه بسیار خوبی که با اعتباردهندگان و مؤسساتی مانند بانک‌ها، مؤسسات مالی، فروشندگان خودرو و دیگر مؤسسات اعتباری برقرار نموده، توانسته است بیش از ۱۹۰ میلیارد دلار وام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری را تحت پوشش بیمه خود قرار دهد. انواع خدمات بیمه‌ای این شرکت عبارت‌اند از: بیمه وام مسکن، بیمه وام‌های تجاری، بیمه کارت‌های اعتباری و بیمه لیزینگ.

این شرکت، در مواقعی که بیمه‌گذار به دلایل فوت، از کارافتادگی یا بیماری‌های خطرناک، توانایی پرداخت اقساط خود را نداشته باشد، تعهدات او در

1. Canada Life Insurance Company

مقابل اعتباردهندگان را جبران می‌کند. در صورت فوت بیمه‌گذار، شرکت بیمه باقی‌مانده بدهی وی را به مؤسسه اعتباردهنده پرداخت می‌کند و در صورت از کارافتادگی، شرکت بیمه مبلغی را تا سقف مبلغ مقرر شده در بیمه‌نامه به صورت ماهیانه به اعتباردهنده پرداخت می‌کند. در مواقعی که فرد به بیماری ناعلاج و خطرناک مبتلا می‌شود نیز شرکت پوشش‌های مشابهی برای او فراهم می‌کند.

۱۸-۴. شرکت بیمه بریتانیا

این شرکت جوایز بسیاری در زمینه فراهم کردن سرویس‌های بیمه‌ای دریافت کرده است که می‌توان به آخرین جایزه این شرکت در سال ۲۰۰۹ به‌عنوان بهترین فراهم‌کننده سرویس بیمه در سرمایه‌گذاری بین‌الملل اشاره نمود. قیمت بیمه‌نامه‌های این شرکت نیز به‌علت استفاده از خدمات اینترنتی و کاهش هزینه‌های عملیاتی، در مقایسه با سایر شرکت‌ها ارزان‌تر است.

بیمه‌های اعتباری برای پوشش پرداخت اقساط وام‌گیرندگان در این شرکت به سه دسته کلی تقسیم می‌شود: بیمه پرداخت درآمد^۲، بیمه پرداخت اقساط وام مسکن^۳ و بیمه پرداخت اقساط وام‌های تجاری^۴. مزایای

2. Income Payment Protection Insurance

3. Mortgage Payment Protection Insurance

4. Loan Payment Protection Insurance

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
مرکز ملی علوم انسانی

جدول ۷. انواع پوشش‌های بیمه اعتباری شرکت Commisure

نوع بیمه اعتباری	موارد تحت پوشش بیمه	نحوه جبران خسارت	حداکثر پوشش بیمه
بیمه پوشش وام	فوت	در صورت فوت بیمه‌گذار، وام او یکجا تسویه می‌شود	\$ ۷۵۰,۰۰۰
بیمه پوشش وام	بیماری‌های منجر به مرگ (مانند سرطان، حمله قلبی)	در صورت مبتلا شدن به بیماری منتهی به مرگ، وام بیمه‌گذار یکجا تسویه می‌شود.	\$ ۷۵۰,۰۰۰
پوشش بازپرداخت اقساط وام	ازکارافتادگی (ناتوانی در کار)	در صورت ازکارافتادگی بیمه‌گذار، اقساط وام او به صورت ماهیانه پرداخت می‌شود.	\$ ۷۵۰ ماهیانه
پوشش بازپرداخت اقساط وام	مزایای بیکاری	در صورت بیکار شدن بیمه‌گذار، اقساط وام او به صورت ماهیانه پرداخت می‌شود.	\$ ۷۵۰ در ماه

هریک از این محصولات تقریباً همانند پوشش‌هایی که فراهم می‌کنند، یکسان است و هر سه آنها، وام‌گیرندگان را به مدت ۱۲ تا ۲۴ ماه (بسته به نوع قرار داد) در مواقع بیکاری غیرارادی، حادثه یا بیماری تحت پوشش حمایتی خود قرار داده و پرداخت اقساط آنها را تا دوره‌ای مشخص و سقف معین متقبل می‌شوند.

۱۹-۴. شرکت کام اینشور^۱

برای خرید سرویس بیمه‌ای این شرکت، نیازی به تست‌های پزشکی نیست و تنها با پاسخ دادن به چند سؤال ساده می‌توان برای دریافت این بیمه اقدام نمود.

۲۰-۴. شرکت بیمه هالمارک^۲

شرکت HSBC-Hallmark برای وام‌گیرندگانی که از بانک HSBC وام‌های خودرو و وام‌های تجاری دریافت کرده‌اند، پوشش بیمه اعتباری فراهم می‌کند. این بیمه توسط شرکت Hallmark استرالیا عرضه می‌شود. پوشش‌های این شرکت شامل موارد زیر است:

- پرداخت باقی مانده از اصل وام تا سقف ۳۰/۰۰۰ دلار در صورت فوت وام‌گیرنده؛
- پرداخت اقساط وام بیمه‌شده تا سقف ۷۵۰ دلار در

کند که حداقل ۲۰ ساعت در هفته مشغول به کار باشند.

1. Commisure

2. HSBC-Hallmark Insurance Company

3. Westpac

را تا حداکثر ۴۲۵,۰۰۰ پوند به وام‌دهنده پرداخت می‌کند؛

- بیمه‌گذار می‌تواند حق بیمه وام‌های تجاری را به صورت جداگانه یا همراه با اقساط وام پرداخت نماید.
- شرط سنی برای استفاده از خدمات شرکت بیمه بازپرداخت وام تجاری لویدز بین ۱۸ تا ۷۰ سال است.

۴-۲۴. شرکت آلیانز لیستر^۳

مزایای بیمه اعتباری عرضه شده توسط این شرکت به این شرح است:

- پرداخت ماهیانه اقساط در صورت بیماری، حادثه یا بیکاری تا زمانی که اثر حادثه یا بیماری جبران شود؛
- پرداخت خسارت در صورتی که بیمه‌گذار ۱۴ روز متوالی توانایی کار کردن نداشته باشد؛
- فراهم کردن پوشش تا سقف ۱۸ ماه در صورت بیکاری.

۴-۲۵. شرکت بیمه اعتباری سلامت استمفورد^۴

پوشش بیمه‌ای وام از انواع خدماتی است که این شرکت به بیمه‌گذاران عرضه می‌کند. وام‌گیرندگان می‌توانند از پوشش‌های حمایتی این بیمه در صورت فوت، از کارافتادگی، بیماری یا بیکاری استفاده کنند.

۴-۲۶. بیمه کارت‌های اعتباری

این سرویس بیمه‌ای با نام‌های متفاوتی مانند پوشش اعتباری، پوشش پرداختی و حفاظ اعتباری عرضه می‌شود و هدف از این بیمه، تأمین امنیت برای دارندگان کارت‌های اعتباری است. این بیمه به افراد این اطمینان خاطر را می‌دهد که در صورت بیکاری، بیماری، از کارافتادگی یا مرگ، شرکت بیمه آنها را تحت پوشش حمایتی خود قرار می‌دهد. در واقع با هزینه‌های انجام شده توسط کارت‌های اعتباری، شبیه یک فقره وام کوتاه‌مدت برخوردار می‌کند. این سرویس نه تنها سابقه اعتباری افراد را خدشه‌دار نمی‌سازد بلکه باعث ارتقای آن نیز می‌شود. سرویس‌هایی که شرکت‌های ارائه‌کننده بیمه

۴-۲۲. شرکت بیمه آرپی‌سی^۱

این شرکت در صورت فوت بیمه‌گذار، مقدار باقی‌مانده از اصل وام را پرداخت می‌کند و در صورت از کارافتادگی، تا سقف ۶۰ ماه به صورت متوالی اقساط را پرداخت می‌کند.

۴-۲۳. شرکت بیمه بازپرداخت وام تجاری لویدز^۲

مشخصه‌ها و مزایای بیمه اعتباری که توسط این شرکت فراهم می‌شود به شرح زیر است:

- پوشش از کارافتادگی: در صورتی که بیمه‌گذار بیش از ۱۵ روز متوالی قادر به کار کردن نباشد، اقساط او تا سقف ۸۰/۰۰۰ پوند در ماه و برای حداکثر ۳۶ ماه پرداخت می‌شود؛
- پوشش بیماری و بستری شدن: اگر بیمه‌گذار مجروح شود و به علت جراحت، بیش از ۵ روز بستری شود، شرکت بیمه بازپرداخت وام تجاری لویدز اقساط او را تا سقف ۲۵ پوند در روز و حداکثر تا ۳۶۵ روز پرداخت می‌کند.
- پوشش جامع زندگی: در صورت فوت بیمه‌گذار، مقدار باقی‌مانده از اصل وام تعیین شده (منهای دیر کردها)

3. Alliance Leicester

4. Stamford Healthcare Credit Union, Inc

1. RBC Insurance

2. Lloyds TSB – Business Loan Repayment Insurance

در بیمه لیزینگ خودرو نیز اگر بیمه‌گذار توانایی مالی پرداخت اقساط خرید خودرو را نداشته باشد یا بیکار شده باشد، بیمه‌گر با شرایط مشخصی تعدادی از اقساط او را می‌پردازد.

بیمه لیزینگ خودرو برای اطمینان در پرداخت‌های (اقساط) وام خودروی افراد در صورتی که توانایی ادامه تأمین مالی تعهدات مالی خود را نداشته باشند، طراحی شده است. در صورتی که فرد به‌طور غیرارادی به مدت ۳۰ روز بیکار شود، بیمه لیزینگ خودرو می‌تواند اقساط وام خودرو را بعد از اولین ۳۰ روز از کارافتادگی تا وقتی که فرد به شغل خود بازمی‌گردد تا سقف ۱۵۰۰۰ دلار پرداخت کند. یا اگر فرد ماشین خود را ظرف ۳۰ روزی که کار خود را از دست داده است بخواهد به وام‌دهنده بازگرداند، آنگاه بیمه لیزینگ خودرو تفاوت میان قیمت فروش خودرو و مقدار باقی‌مانده از وام خودرو را پوشش می‌دهد.

۴-۲۸. شرکت بیمه آمریکایی لیس^۲

شرکت ALI یک برنامه جامع بیمه را در رابطه با خسارات اموال و مسئولیت تجهیزاتی که توسط لیزینگ

کارت‌های اعتباری پیشنهاد می‌دهند را می‌توان به ۴ گروه تقسیم نمود که عبارت‌اند از: بیمه‌های اعتباری زندگی، از کارافتادگی، بیکاری غیرارادی و اموال.

• بیمه اعتباری زندگی: اگر بیمه‌گذار فوت کند، شرکت بیمه مانده خریدهای انجام‌شده با کارت اعتباری را پرداخت می‌کند. در اینجا شرکتی که کارت اعتباری را فراهم کرده به‌عنوان ذی‌نفع شناخته می‌شود؛

• بیمه اعتباری از کارافتادگی: اگر بیمه‌گذار دچار از کارافتادگی شود، شرکت بیمه، مانده خریدهای انجام‌شده با کارت اعتباری را به شرکت صادرکننده کارت پرداخت می‌کند. خریدهای بعد از دوران از کارافتادگی تحت پوشش این بیمه قرار نمی‌گیرد؛

• بیمه اعتباری بیکاری غیرارادی: اگر فرد به‌صورت غیرارادی کار خود را از دست بدهد و بیکار شود، شرکت بیمه مانده خریدهای انجام‌شده با کارت اعتباری را به شرکت صادرکننده کارت پرداخت می‌کند. در این مورد نیز خریدهای بعد از بیکارشدن تحت پوشش بیمه نیست.

• بیمه اعتباری اموال: این سرویس اموالی را که با کارت اعتباری خریداری شده است را در صورت وقوع خسارت و دزدیده‌شدن، تحت پوشش قرار می‌دهد.

۴-۲۷. شرکت تویوتا^۱

خریداران محصولات شرکت تویوتا می‌توانند از خدمات بیمه اعتباری که توسط بخش مالی این شرکت ارائه می‌شود، استفاده کنند. یکی از این خدمات، بیمه اعتبار زندگی است. براساس این بیمه، در صورت بروز یک حادثه پیش‌بینی‌نشده و فوت بیمه‌گذار (خریدار خودرو)، بیمه‌گر (بخش مالی تویوتا) باقی‌مانده اقساط خودرو را پرداخت می‌کند.

بیمه اعتبار از کارافتادگی، و بیمه لیزینگ خودرو از جمله سایر خدمات اعتباری این شرکت است. در بیمه اعتبار از کارافتادگی، اگر فرد از کارافتاده شود و نتواند اقساط وام خود را بپردازد، تحت پوشش حمایتی بیمه‌گر قرار گرفته و بقیه اقساط توسط بیمه‌گر پرداخت می‌شود.

1. Toyota

2. American Lease Insurance (ALI)

تأمین مالی می‌شوند، فراهم می‌کند. در اغلب قراردادهای لیزینگ، تهیه بیمه از الزامات شرایط قرارداد است که شرکت ALI توانایی فراهم کردن این سرویس را دارد. این شرکت خساراتی که به علت عوامل خارجی از قبیل آتش‌سوزی، دزدی، طوفان، سیل، نوسانات جریان برق است و دیگر عواملی که جزو استثنائات نیستند را تحت پوشش قرار داده و در صورت بروز چنین حوادثی برای تجهیزات و ماشین‌آلات لیزینگ‌شده، اقساط وام را به شرکت لیزینگ پرداخت می‌کند.

در بیمه‌نامه‌های صادرشده توسط شرکت ALI اگرچه حق بیمه توسط مشتریان شرکت‌های لیزینگ پرداخت می‌شود ولی علاوه بر این افراد، شرکت‌های لیزینگ نیز تا حدود زیادی منتفع می‌شوند و ریسک اعتباری آنها کاهش می‌یابد. به همین دلیل خرید بیمه را به‌عنوان یکی از الزامات قراردادهای لیزینگ قلمداد می‌کنند.

شرکت ALI تجهیزات لیزینگ‌شده را در تمامی نقاط ایالات متحده و کانادا پوشش می‌دهد. اگر تجهیزاتی که از طریق لیزینگ خریداری شده است دزدیده شود، شرکت ALI آن را جایگزین می‌کند یا در صورت خسارت دیدن تجهیزات، شرکت به‌صورت فوری تعمیرات لازم را انجام می‌دهد تا خریدار بیمه، امکان بهره‌برداری از تجهیزات خود را از دست ندهد و امور تولیدی خود را بدون وقفه ادامه دهد.

۵. نتیجه‌گیری

همان‌گونه که بررسی نحوه فعالیت شرکت‌های معتبر بین‌المللی در زمینه بیمه‌های اعتباری نشان می‌دهد، عمده فعالیت این شرکت‌ها به‌بخش بیمه اعتبار بازرگانی خارجی معطوف گشته است. فعالیت این شرکت‌ها در زمینه‌هایی مشابه با آنچه که در ایران به آیین‌نامه قرارداد گروهی بیمه اعتبار داخلی موسوم است، بسیار اندک است. تفاوت‌های عمده میان روش‌های اجرای بیمه اعتبار میان ایران و شرکت‌های معتبر بین‌المللی را می‌توان به این صورت خلاصه نمود:

- شرکت‌های بیمه بین‌المللی، ریسک عدم‌بازپرداخت

اقساط توسط وام‌گیرندگان را فقط در شرایط خاصی (مانند بیماری، بیکاری، فوت و از کارافتادگی وام‌گیرندگان) تحت پوشش حمایتی خود قرار می‌دهند، ولی شرکت‌های بیمه ایرانی ریسک عدم‌بازپرداخت اقساط توسط وام‌گیرندگان را در هر شرایطی تحت پوشش قرار می‌دهند.

- شرکت‌های بیمه ایرانی، متعهد به بازپرداخت کل بدهی وام‌گیرنده (پس از کسر فرانشیز) هستند ولی شرکت‌های بیمه بین‌المللی فقط متعهد به پرداخت تعداد مشخصی از اقساط وام‌گیرنده می‌باشند.

- شرکت‌های بیمه ایرانی، پس از پرداخت بدهی مشتری به بانک، با انجام عملیات بازیافت و پیگیری‌های حقوقی، درصد جبران خسارت خود هستند. ولی شرکت‌های بیمه بین‌المللی هیچ‌گونه عملیات بازیافت نداشته و خسارت را بدون انتظار بازگشت پرداخت می‌کنند.

مطالعه حاضر نشان داد که روش اجرای بیمه اعتباری در ایران هیچ‌گونه تشابهی با روش‌های اجرای بیمه اعتباری در سایر کشورهای جهان و شرکت‌های معتبر بین‌المللی ندارد. در واقع، اینکه «بیمه اعتباری در سایر کشورهای جهان جایگاه مهمی دارد» به‌عنوان یک فرض در نظر گرفته شده است و بدون مطالعه این تجربیات، آیین‌نامه شماره ۵۱ تنظیم شده است.

جهت استفاده بهتر از امکانات صنعت بیمه، پیشنهاد می‌شود قبل از تدوین آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های جدید (به‌ویژه در مورد محصولات جدید صنعت بیمه) حتماً تجربه سایر کشورها مورد مطالعه قرار گیرد. شناخت روش اجرای بیمه‌های اعتبار داخلی در سایر کشورهای جهان می‌تواند به اصلاح روش‌های اجرای بیمه اعتباری در ایران کمک کند.

منابع

۱. ترشیزی فاروجی، هادی، ۱۳۸۴، 'بیمه‌های اعتباری و توسعه اقتصادی'، پیام بیمه/ایران، انتشارات بیمه ایران، ش ۷.
۲. جلالی لواسانی، احسان، ۱۳۸۴، 'بررسی انواع و ساختار بیمه‌های اعتبار صادراتی'، پیام بیمه/ایران، انتشارات بیمه ایران، ش ۷.

From Small Business Data', *Journal of Finance*, vol. 49, no.1, pp. 3-37.

13. Sigma 2006, 'Credit insurance and surety: solidifying commitments', no. 6.

14. Stiglitz, JE & Weiss, A 1981, 'Credit rationing in markets with imperfect information', *American Economic Review*, vol. 71, no. 3, pp. 393-410.

۳. زندگی، پژمان ۱۳۸۶، شناسایی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر عدم‌رشد و توسعه بیمه اعتبار تجاری داخلی در بازار بیمه کشور، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی، استاد راهنما: دکتر سعید صحت.

۴. سهرابی، مجتبی ۱۳۷۵، 'ماهیت بیمه‌های اعتباری و نحوه اجرای آن در کشورهای در حال توسعه'، فصلنامه صنعت بیمه، انتشارات بیمه مرکزی ایران، ش ۴۲.

۵. صحت، سعید و زندگی ۱۳۸۶، 'شناسایی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر عدم‌رشد و توسعه بیمه اعتبار تجاری داخلی در بازار بیمه کشور (مورد شرکت‌های بیمه دولتی)'، فصلنامه صنعت بیمه، ش ۸۷، ص ۹۳-۶۷.

۶. صدیق نوحی، مینا ۱۳۷۵، 'بیمه اعتبار- اهرمی برای سرمایه‌گذاری'، فصلنامه صنعت بیمه، انتشارات بیمه مرکزی ایران، ش ۴۲، ص ۱۹.

۷. مخمی، دردی محمد ۱۳۸۴، 'میزگرد: بیمه‌های اعتباری، بایدها و نبایدها'، پیام بیمه ایران، انتشارات بیمه ایران، ش ۷، ص ۱۷.

۸. مظلومی، نادر ۱۳۷۵، 'ماهیت ریسک در معاملات اعتباری'، فصلنامه صنعت بیمه، انتشارات بیمه مرکزی ایران، ش ۴۲.

9. Elliehausen, G & Wolken, J 1990, 'Banking markets and the use of financial services by small and medium-sized businesses', *Federal Reserve Bulletin*, vol. 76, no.10, pp. 801-17

10. Frame, WS 1995, 'FYI-Examining small business lending in bank antitrust Analysis', *Federal Reserve Bank of atlanta's Economic Review*, vol. 80, no.2, pp. 31-40.

11. Nakamura, L 1993, *Recent research in commercial banking*, Information and Lending, Financial Markets, Institutions, and Instruments, pp. 73-88.

12. Petersen, M & Rajan, R 1994, 'The Benefits of Lending Relationships: Evidence

